

Výroční / průběžná zpráva projektu specifického výzkumu na rok 2020 – zakázka č. 2124

Název projektu: Podíl Milana a Jiřiny Uherkových na rozvoji dětského sborového zpěvu

Specifikace řešitelského týmu:

Odpovědný řešitel: Mgr. Silvie Pálková, DIS. (studentka doktorského studia oboru Hudební teorie a pedagogika)

Studenti doktorského studia na PdF UHK:

Studenti magisterského studia na PdF UHK:

Školitelé doktorandů: PhDr. Mgr. Ludmila Kroupová, Ph.D.

Další výzkumní pracovníci:

Celková částka přidělené dotace: 128 223,- Kč

Stručný popis postupu při řešení projektu (max. 2 strany): viz příloha níže

a) Splnění kontrolovatelných výsledků řešení

Uveďte především publikace, které vznikly na základě řešení projektu. Dále uveďte, zda byly publikace skutečně zadány do OBD s vazbou na RIV.

Přehled realizovaných výdajů: viz tabulka níže

- a) osobní náklady (odměny; odvody na zdravotní, sociální a úrazové pojištění = 34,42 % z odměn; ostatní osobní náklady (DPČ/DPP)
- b) stipendia a jejich stručné zdůvodnění (seznam studentů s uvedenými údaji – IČ a bankovní spojení)
- c) materiálové náklady (výdaje na pořízení drobného dlouhodobého hmotného majetku – pořizovací cena do 40 tis. Kč, nehmotného majetku – software – pořizovací cena do 60 tis. Kč, kancelářských potřeb, ostatního materiálu) a jejich stručné zdůvodnění
- d) další provozní náklady nebo výdaje a jejich stručné zdůvodnění
- e) náklady nebo výdaje na služby a jejich stručné zdůvodnění (př. tisk monografie, konferenční poplatky, překlady, apod.)
- f) doplnkové (režijní) náklady nebo výdaje v souladu s příslušným řídicím aktem UHK,
- g) cestovné a jeho stručné zdůvodnění (stravné, ubytování, jízdné, cestovní pojištění).

Povinné přílohy:

- a) kopie publikačních výstupů
- b) výpis (export) z OBD – výsledky publikační činnosti podpořené projektem,
- c) vyúčtování dotace - „Výsledovka po úctech s pohyby“ z ekonomického informačního systému Magion

Datum:

1. 1. 2021

Podpis odpovědného řešitele

Stručný popis postupu při řešení projektu

Projekt specifického výzkumu s názvem *Podíl Milana a Jiřiny Uherkových na rozvoji dětského sborového zpěvu* navázal na autorčin primární výzkum. V první fázi specifického výzkumu se autorka zaměřila na zmapování činnosti manželů Uherkových a jejich přínosu pro dětský sborový zpěv v České republice (zahraněční cesty nemohly být z důvodu pandemie covid-19 a s tím souvisejících omezení realizovány).

Prostřednictvím hloubkových rozhovorů se sbormistry našich dětských sborů a s experty na dětský sborový zpěv v České republice shromáždila řešitelka výzkumu reprezentativní vzorek názorů na vliv manželů Uherkových na dětský sborový zpěv. Autorka se v rámci realizace výzkumného cíle zaměřila na hledání odpovědí na tyto výzkumné otázky – jakým způsobem ovlivnili manželé Uherkovi sborový zpěv v České republice? Jaké didaktické postupy, které se dají uplatnit i v současnosti, manželé Uherkovi při své práci používali? Rozhovory byly směřovány především na odborný aspekt působení manželů Uherkových, unikátnost jejich metodického přístupu nejen v době komunistické normalizace, ale i jako obecně platný model vedení kolektivu zájmového vzdělávání a východiska pro další praxi.

Během devíti výjezdů (Šumperk, 2x Nová Paka, 4x Praha, Sušice + Tachov, Semily) od srpna do prosince 2020 shromáždila autorka výpovědi patnácti osobností, z toho deseti sbormistrů dětských sborů (Tomáš Motýl a Helena Stojaníková – Šumperský dětský sbor Motýli, Zdena Součková – chlapecký sbor Pueri gaudentes, Vladislav Souček a Jan Pirner – Radost Praha, Josef Baierl a Andrea Sušilová – Sušický dětský sbor, Josef Brabenec – Tachovský dětský sbor), dvou zástupců expertní sféry (PhDr. Jaroslava Macková, pracovnice NIPOS ARTAMA, Štěpán Strnad, autor práce o Milanu Uherkovi) a tří rodinných příslušníků (Milena Čančíková a Jiří Uherek, potomci manželů Uherkových, a Bohdan Čančík, zeť manželů Uherkových). Rozhovory jsou nyní předmětem dalšího zpracování (přepisy, analýza, závěry). Z prvních dílčích závěrů je zcela patrné, že všichni dotázaní sbormistři i experti považují manžele Uherkovy za klíčové osobnosti dětského sborového hnutí 2. poloviny 20. století u nás, a je tak možno konstatovat, že bylo dosaženo jednoho ze základních analytických cílů projektu, tedy zkoumání vlivu manželů Uherkových na rozvoj dětského sborového zpěvu u nás.

Řešitelka projektu nyní zpracovává základní výstupy projektu dle *Metodiky 17+*, které kategorizuje do tří následujících oblastí (přínos k poznání v oboru a společenský přínos projektu):

- na základě realizovaných hloubkových rozhovorů se sbormistry a experty na dětský sborový zpěv vytváří a popisuje soubor výchovně-vzdělávacích metod, didaktických postupů a etických zásad manželů Uherkových jako teoretický koncept pro budování a vedení dětského pěveckého sboru, resp. obecně dětského kolektivu v rámci zájmového vzdělávání,
- zkoumá, kde a v jakých podmínkách již bylo tohoto unikátního přístupu manželů Uherkových v minulosti využito (úspěšná replikace),
- formuluje teoretická východiska pro účinnou replikaci metodického přístupu manželů Uherkových v současných tuzemských podmínkách zájmového vzdělávání dětí (aplikaci v budoucí praxi).

Řešitelka dále v prvním roce specifického výzkumu prováděla kvalitativní analýzu dokumentů, v níž se zaměřila na již publikované kvalifikační práce, monografie, časopisecké/novinové články, programy koncertů Severáčku a jiné dokumenty vztahující se k činnosti manželů Uherkových a Severáčku. Součástí je též pátrání po těchto dokumentech mezi generacemi bývalých členů sboru (řešitelce projektu se podařilo mj. získat k prostudování osobní archivy několika bývalých členů Severáčku). Cílem je kromě vytěžení dat o specifických didaktických postupech a metodách vzdělávací činnosti Jiřiny a Milana Uherkových též zmapování jejich činnosti (např. dosud neexistuje ucelená kronika koncertů a akcí Severáčku během činnosti manželů Uherkových v letech 1959-1997).

Řešitelka se v roce 2020 účastnila dvou zahraničních odborných konferencí, které se v důsledku pandemie covid-19 uskutečnily pouze online. Jednalo se o dvě mezinárodní konference na Slovensku: CANTUS CHORALIS SLOVACA v Banské Bystrici, kam řešitelka zaslala příspěvek do odborného časopisu s názvem *Jiřina a Milan Uherkovi, hlasová výchova v libereckém Severáčku a ARS ET EDUCATIO VII.* v Ružomberoku, kam autorka zaslala příspěvek *Lidové písně v úpravách Milana Uherka a jejich zařazení v koncertním repertoáru Severáčku (1958-1997)*. Oba příspěvky jsou v příloze této průběžné zprávy.

V příštím roce 2021 naváže autorka na již realizované hloubkové rozhovory druhou fází – rozhovory se zahraničními sbormistry (Sabine a Manfred Wiplerovi – bývalí sbormistři dětského sboru Halle an der Saale, Klaus Hähnel – bývalý sbormistr dětského sboru Gotha, oboje Německo, Mario Fontana – sbormistr sboru Calicantus Locarno, Švýcarsko), dále dotazníkovým šetřením napříč všemi generacemi bývalých členů Severáčku, které si klade za cíl hledat odpovědi na to, jakých etických a uměleckých zásad (základy kamarádství, solidarity, rovnosti a zodpovědnosti; širší umělecký rozhled; výchova k občanství a ideálům demokracie) manželé Uherkovi při vedení Severáčku v jeho jednotlivých časových etapách užívali a zda a jakým způsobem umělecky ovlivnili děti v různých oblastech jejich života. Součástí realizace specifického výzkumu je též zpracování výstupu.

Řešitelka plánuje i v roce 2021 účast na dvou odborných konferencích – v Ústí nad Labem 2021, kde je téma přínosu manželů Uherkových velmi vítáno (řešitelka zde již prezentovala příspěvek na téma přínosu Jiřiny Uherkové) a mezinárodní konferencí 12th ICEEPSY the International Conference on Education and Educational Psychology v říjnu 2021 (místo není dosud známo), kde by řešitelka prezentovala výsledky výzkumu a připravila odborný článek s publikačním výstupem v RIV.

Splnění kontrolovatelných výsledků řešení

Plánované kontrolované výstupy první fáze projektu jsou aktivní účast řešitelky na dvou mezinárodních hudebně-vědeckých konferencích CANTUS CHORALIS SLOVACA a ARS ET EDUCATIO VII. a dva články *Jiřina a Milan Uherkovi, hlasová výchova v libereckém Severáčku a Lidové písně v úpravách Milana Uherka a jejich zařazení v koncertním repertoáru Severáčku (1958-1997)* v odborných recenzovaných sbornících Cantus Choralis Slovaca 2020, resp. časopis STUDIA SCIENTIFICA FACULTATIS PAEDAGOGICAE UNIVERSITATIS CATHOLICA RUŽOMBEROK, e-sborník ARS ET EDUCATIO VII. Oba tyto články jsou uvedeny v OBD.

T. T. LORA

